

Provinciale Staten Provincie Zeeland

T.a.v. De voorzitter
Abdij 6
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp

Afdoening toezegging nr. 4 en 5
inzake toezeggingen Commissie
Strategische Opgaven 22
november 2019.

Kenmerk

20009460

behandeld door

G.A. Vos -
Kwekkeboom

verzonden

Middelburg, 24 maart 2020

Geachte voorzitter,

Hierbij informeren wij u naar aanleiding van de door u gestelde vragen ten tijde van de Commissie Strategische Opgaven van 22 november 2019. Op dat moment zijn door GS inzake de volgende toezeggingen gedaan:

“GS stellen geen bronmaatregelen in vóórdat een totaaloverzicht stikstofdepositie in Zeeland inzichtelijk is gemaakt”

“GS zullen de stikstofreductie sinds 1900 door de sectoren industrie en vervoer inzichtelijk maken en de informatie toesturen aan PS. Zo mogelijk zullen GS, ten aanzien van het Zeeuwse cijfers stikstofdepositie, daarvan de percentage duiden van stikstofoxide en ammoniak”.

Voor de gebruikte data verwijzen wij u naar de bijlagen bij deze brief.

Ten aanzien daarvan is het goed om allereerst op te merken dat het om openbare en voor publiek toegankelijke data gaat, die te bereiken is via de website www.emissieregistratie.nl. Daarnaast betreffen de data zoals deze te zien zijn in de bijlage, emissiegegevens en niet de feitelijke depositie. Het is goed om te weten dat er een verschil is tussen beide. Bij stikstofemissie gaat het om de uitstoot. De manier waarop dit zich verspreidt is onder andere afhankelijk van de weersomstandigheden en omgevingsfactoren. Depositie is de stikstof die neerslaat op de bodem, water, planten, dieren of gebouwen.

Om de gevraagde sectorbijdragen en de ontwikkeling (reductie) in de tijd inzichtelijk te maken is gekozen voor de emissiedata. Deze feitelijke data is beschikbaar en inzichtelijk voor de gevraagde periode, depositie betreft de berekende waarde op basis van deze emissies.

Ondanks het feit dat de vraag zich in eerste instantie richtte op de sectoren industrie en verkeer en vervoer, is er in het kader van de volledigheid voor gekozen om ook de andere sectoren in beeld te brengen. Hiermee ontstaat een vollediger overzicht van de herkomst van stikstofemissie in Nederland en specifiek voor Zeeland.

Naast het voorzien in inzicht in de herkomst van emissies uit de diverse sectoren is gevraagd om ten aanzien van de Zeeuwse stikstofdepositiecijfers de onderverdeling tussen stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH₃) te duiden.

Het is niet mogelijk hier een zeer nauwkeurig antwoord op te geven, maar enige duiding is wel mogelijk. Stikstofoxiden komen vrij bij verbranding van fossiele brandstoffen. Daarom betreft de bijdrage in stikstofdepositie vanuit de sectoren verkeer & vervoer en industrie, in de regel stikstofoxiden. Ammoniak komt vooral uit de landbouw door stalemissies van veehouderijen en door bemesting van akkers

Bij de verdeling van depositie naar sectoren in de eerder verstrekte taartdiagrammen (Depositieverdeling Zeeuwse N2000-gebieden) kan het aandeel landbouw ruwweg worden gezien als ammoniak en de bijdrage van industrie en verkeer incl. scheepvaart als stikstofoxiden.

In de emissies die afkomstig zijn uit het buitenland kunnen wij geen nader onderscheid maken omdat wij geen inzicht hebben in deze gegevens.

Cijfers stikstofoxiden per sector binnen Nederland

In de figuur en tabel op de eerste pagina van de bijlage is de emissie aan stikstofoxiden (NO_x) naar de lucht in ton per jaar in Nederland weergegeven. Wat hier met name opvalt is de dalende trend voor de sector verkeer en vervoer. De zeescheepvaart en de landbouw blijven daarentegen vrij stabiel in hun emissies aan stikstofoxiden. Daarnaast is er bij de sector industrie een dalende trend in de emissie van stikstofoxiden te zien.

Cijfers ammoniak per sector binnen Nederland

In de figuur en tabel op de tweede pagina staan de bijdrage en ontwikkeling in de tijd van de ammoniakemissie. Wanneer we kijken naar de landelijke ammoniakemissie dan zien we dat de landbouwsector met afstand de grootste bijdrage levert in de ammoniak emissie in Nederland en de daling de laatste jaren stagneert.

Cijfers totale stikstofbijdrage per sector binnen Nederland en Zeeland

Het effect van ammoniak is groter dan van stikstofoxiden als gevolg van het aandeel stikstof in het molecuul. Om de sectorbijdragen met elkaar te kunnen vergelijken is daarom zowel voor het landelijke als het Zeeuwse beeld een derde tabel samengesteld (N-totaal) waarbij is gecorrigeerd voor het aandeel stikstof. Deze zijn te zien op de derde en laatste pagina van de bijlage. Uit deze data wordt duidelijk naar welke sector de hoogste emissie van reactieve stikstof is te herleiden. Tevens maakt dit inzichtelijk hoe de ontwikkeling van de emissie in de verschillende sectoren in de tijd is ten opzichte van elkaar.

Zeeuwse situatie ten opzichte van Nederland

Voor Zeeland is het beeld enigszins afwijkend van de rest van Nederland zien we op de vierde (NO_x) en vijfde (NH_3) pagina. Dit wordt met name veroorzaakt door de geografische ligging en de hoeveelheid stikstof die vanuit het buitenland 'geïmporteerd' wordt, en een andere verdeling van activiteiten over de sectoren.

Provincie Zeeland heeft een beperkt aantal veehouderijen en daarmee dus een relatief lagere bijdrage van ammoniak (NH_3) vanuit die sector. Daarnaast is het goed om te weten dat Yara Sluiskil Zeeland in een bijzondere positie brengt. Yara Sluiskil is verantwoordelijk voor een zeer groot aandeel in de landelijke ammoniakemissie vanuit de sector industrie.

Los van het feit dat Zeeland een beperkt aantal veehouderijen heeft is het aandeel van de landbouw nog steeds fors te noemen ten opzichte van andere sectoren en valt de stagnatie in de daling op. Het aandeel ligt in Zeeland gemiddeld rond de 30%. Overigens zijn de data van de ammoniakbijdrage van de landbouw in Zeeland tot 1995 niet afzonderlijk beschikbaar. Om die reden zijn deze dan ook niet terug te vinden in de tabel.

Voor wat betreft NO_x is de relatief grote NO_x bijdrage en toename als gevolg van de zeescheepvaart opvallend. Dit is aanleiding om de subdoelgroep Zeescheepvaart afzonderlijk van de doelgroep verkeer en vervoer (Transport) inzichtelijk te maken. Van belang is om te vermelden dat het hier enkel de emissies betreft die afkomstig zijn van varende en stilliggende schepen op Nederlands grondgebied en het Nederlands Continentaal Plat (NCP), dus niet vanuit internationale wateren. De binnenvaart is in de doelgroep Verkeer en Vervoer meegenomen.

De laatste pagina met het overzicht gecorrigeerd voor stikstofaandeel (N-totaal) maakt de sectorbijdragen en verloop in de tijd voor Zeeland inzichtelijk.

Wij vertrouwen erop u hier voldoende mee te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter.

A.W. Smit, secretaris.

Bijlagen:

1. NO_x-NH₃ emissie Ned-Zld
2. Depositieverdeling Zeeuwse N2000 gebieden